

УДК 681.3.06

ЗАСТОСУВАННЯМ МАШИНОБУДІВНИХ САПР В АРХІТЕКТУРІ І БУДІВНИЦТВІ НА ПРИКЛАДІ ПРОДУКТІВ AUTODESK

Марченко М.В.. к.т.н., доц.

(Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. П.Василенка)

В роботі розглядаються питання пов'язанні із застосуванням машинобудівних САПР в архітектурі і будівництві на прикладі продукту Autodesk - Revit Structure.

Загальноприйнятий поділ САПР на MCAD і АЕС визначає сферу використання рішень, MCAD - машинобудування, АЕС - архітектура і будівництво. Однак на практиці, попри наявність на ринку багатого вибору цільових АЕС рішень - Allplan, і ArchiCAD, Revit, Vectorworks, деякі архітектурні та будівельні компанії використовують у своїй роботі саме MCAD-системи: CATIA, SolidWorks, Pro / ENGINEER, а також Inventor. Використовують не лише для виконання приватних інженерних розробок або проектування промислових об'єктів, а й в якості основного інструменту в цивільному будівництві.

Останнім часом все частіше використовуються MCAD системи для виконання проектних і конструкторських робіт в різних галузях будівництва, від невеликих споруд, до унікальних архітектурних об'єктів великої складності. У будинках, що проектуються в MCAD, використовуються різноманітні матеріали і технології, їх геометричні форми варіюються від раціонально-простих, до незвичайно елегантних. Можна виділити кілька причин, за якими саме MCAD системи є оптимальними для, невласливою їм області застосування:

- MCAD розвиваючись більш довгий час і вирішуючи складні завдання, в зв'язку з чим придбали більш потужні і в той же час гнучкі засоби геометричного моделювання, набагато досконаліші, ніж в традиційних ВІМ-системах.
- Параметричне моделювання будь-якого елемента конструкції і конструкції в цілому - обов'язкова функціональність сучасних MCAD
- MCAD мають багаті можливості по створенню конфігурації і варіантів проектів
- MCAD мають потужні вбудовані засоби проектування інженерних комунікацій: трубопроводів, електричних кабелів, вентиляції і т.п.
- Використання MCAD спрощує використання проектних моделей замовних і покупних компонент: ліфтів, ескалаторів, сходів, віконних та дверних блоків, систем кондиціонування і опалення, які самі зазвичай проектуються в MCAD.
- MCAD містять потужні засоби для виконання розрахунків різного

профілю: міцності, теплові, аеродинамічні, суміщені.

- Саме в MCAD найбільш розвинені засоби управління проектними даними (PDM) і управління життєвим циклом виробів (PLM), що дозволяють оперативно отримувати точну проектну та кошторисну документацію.

- Сучасні технології зведення будівель нерідко запозичені з машинобудування - виготовлення елементів заводським способом і подальше їх збирання з великоблочних елементів.

Тому, в ряді випадків доцільно застосування саме універсальних машинобудівних САПР або систем на їхній платформі, замість спеціалізованих архітектурних.

У зв'язку з цим цікаво розглянути цільове архітектурно-будівельне рішення на універсальній платформі Autodesk Revit. Точніше в її спеціальному рішенні для проектування будівельних конструкцій Revit Structure.

Autodesk Revit Structure - головний продукт Autodesk для проектування будівельних конструкцій, заснований на технології інформаційної моделі будівлі (рис.1).

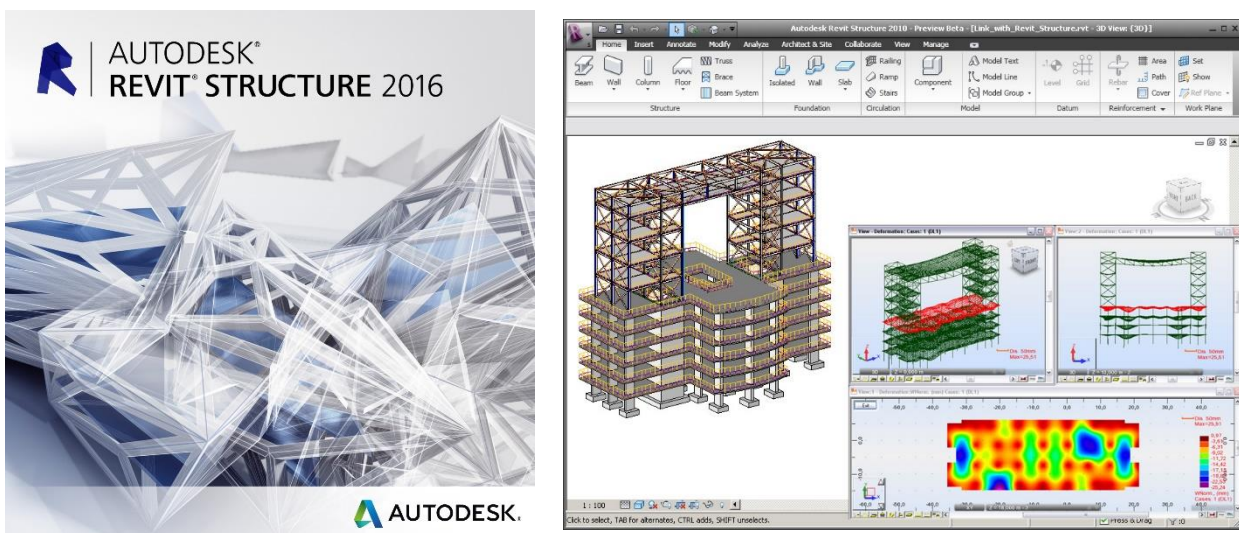

Рисунок 1 – Програма Autodesk Revit Structure

Найважливішою складовою Autodesk Revit Structure є поєднання твердотільної 3D-моделі і її аналітичного уявлення в розрахунковій схемі з урахуванням всіляких конструктивних деталей. Це дозволяє одночасно вирішувати кілька завдань: розробку варіантів конструкцій і відповідних розрахункових моделей до них, оцінку прийнятих рішень, конструювання деталей і виконання робочої документації.

Autodesk Revit Structure має засоби інтеграції з розрахунковим комплексом Robot Structural Analysis (рис 2) для підтримки двобічного зв'язку, що сильно прискорює підготовку і розрахунок різних варіантів конструкцій.

У Autodesk Revit Structure існує також двонаправлений зв'язок з AutoCAD Structural Detailing. Це дозволяє в короткі терміни виконувати робочу документацію по розробленим варіантам конструкцій.

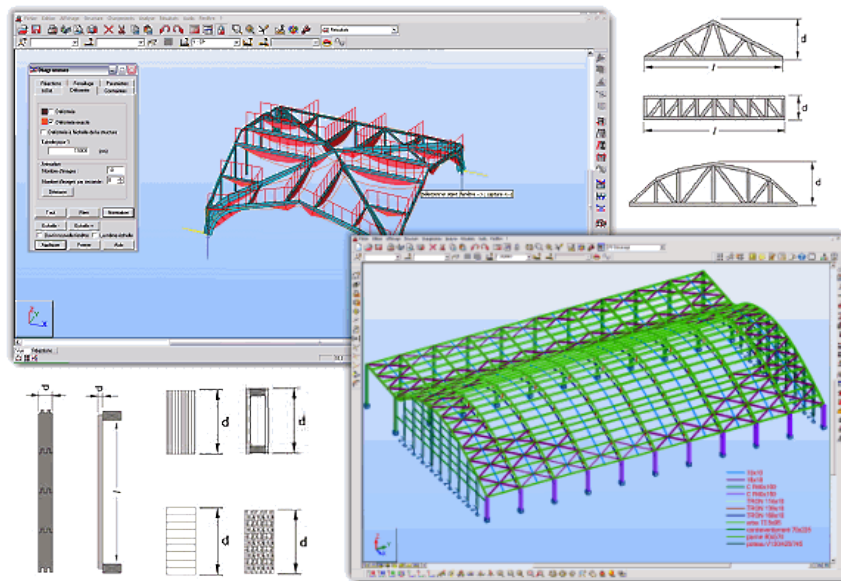

Рисунок 2 – Robot Structural Analysis

У проекті створення моделі несучі конструкції найчастіше представляють собою просторову фермову систему з легким покриттям.

Для комплексного виконання завдання проектування конструкцій в Revit Structure Civil 3D (рис 3) можна завантажити цифрову модель місцевості: рельєф і розташування під'їзних шляхів. Це дозволяє здійснити формат DWG. В Revit дані по місцевості для гарантії правильності розміщення конструкції на будівельному майданчику можна передавати в геодезичній системі координат.

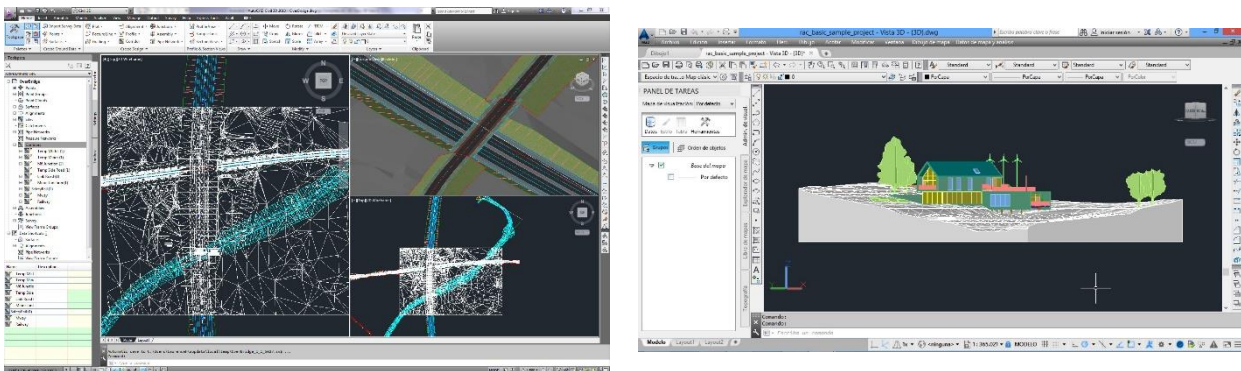

Рисунок 3 – Revit Structure Civil 3D

Також з Autodesk Inventor можна імпортувати 3D- моделі технологічного обладнання. При цьому використовується спеціальний формат файлу ADSK, що дозволяє обмінюватися даними між різними додатками. При використанні цього формату завантажуються об'єкт стає характерним елементом в середовищі Revit. Разом з ним переноситься не тільки вся геометрія обладнання, але і його основні характеристики: об'ємна вага, маса, виконавець та ін. Далі ці характеристики можуть використовуватися для більш точного завдання навантажень від устаткування, а також для документування об'єкта.

Після завантаження всіх необхідних даних по суміжних дисциплінах визначаються всі колізії і перетину. Для такого роду перевірки в Revit є

спеціальні інструменти.

Завдяки взаємозв'язку елементів конструкції перетину можна виправляти в одну дію. При зміні одного з конструктивних елементів, одночасно вирівнюються всі примикаючі балки, рефрені покриття майданчика і огорожа. А перетину одного об'єкта з іншим можна уникнути, просто помінявши позначку рівня площадки. При цьому автоматично змінять своє положення і вирівнюються всі елементи: несучі конструкції майданчика і примикаючі розкоси ферм.

При побудові 3D-моделі одночасно автоматично будується і розрахункова схема конструкції. При цьому кожному несучому елементу ставиться відповідне його аналітичне представлення. Для елементів каркасу - це стрижні, для плит перекриттів і стін - плоска аналітична модель. Є також великі можливості для побудови спеціальних елементів: жорстких зв'язків, жорстких вставок. Тут же, в Revit Structure, визначаються умови сполучення елементів і ступеня свободи, призначаються опори з можливістю завдання коефіцієнта пружності ґрунту. Важливим інструментом є створення і призначення різних видів навантажень і їх поєднань.

В Revit Structure передбачені спеціальні інструменти перевірки цілісності та адекватності розрахункової схеми.

Розрахунок моделі можна робити в розрахунковому комплексі Robot Structural Analysis.

Завдяки наявності двостороннього зв'язку вся схема коректно переноситься з урахуванням створених спеціальних елементів - жорстких зв'язків і вставок, а також всіх фізичних компонентів, завантажених, поєднань, опор і граничних умов.

Після розрахунку в Robot Structural Analysis можна спроектувати і підібрати перетин сталевих елементів, а також розробити вузли. Слід зазначити, що в Robot є широкі можливості оптимізації підбору перетину (по масі, з урахуванням різної геометрії перетину).

Тут же, в Robot Structural Analysis за отриманими результатами розрахунку напружено деформованого стану можна розробити рішення по фундаментах несучих конструкцій.

Завдяки наявності двостороннього зв'язку всі зроблені зміни відображаються в Revit Structure, при цьому користувач може відстежити, які елементи були змінені і які створені заново.

Для оформлення креслень використовується програмний продукт AutoCAD Structural Detailing (ASD). Це вертикальне рішення на базі AutoCAD, спеціально призначене для швидкого і зручного створення робочої документації робочих креслень (КМ, КМД, КЖ, Кжи). ASD поставляється в складі програмного продукту AutoCAD Revit Structure Suite. Двосторонній зв'язок між програмами забезпечила коректну передачу даних з Revit.

У ASD можна розробляти вузли металоконструкцій. Всього в ASD більше 60 типів вузлів, і є великі можливості по створенню індивідуальних з'єднань і обробки металоконструкцій. У ASD можна створити повну детальну

деталювальні 3D-модель конструкцій аж до тривимірних зварних швів і болтових з'єднань. ASD підтримує автоматичне позиціонування кожної деталі для кожного вузла, з чого згодом створюються відомості і специфікації. Креслення в ASD створюються автоматично за реальною 3D-моделлю.

Використовуючи Autodesk Revit Structure для створення проекту можна переконатися в ефективності і зручності роботи за новою технологією Autodesk. Разом з тим нова технологія накладає ряд вимог на самих проектувальників і змінює характер роботи інженера. Проектувальник тепер вже оперує не набором двомірних проєкцій, а повної моделлю реального об'єкта аж до кожної найдрібнішої деталі. Тепер в його завдання не входить докладний виконання креслень і специфікацій, це здійснюється автоматично. Але в той же час проектувальник вже не може дозволити собі втратити проектування тієї чи іншої деталі будівлі або споруди, що суперечило б новій технології. Він виступає свого роду будівельником віртуального об'єкта. А від нього рукою подати і до реального.

Список літератури:

1. МалюхВ. Н. Введение в современные САПР: Курс лекций. - М.: ДМК Пресс, 2010. -192 с.: ил.
2. Жадаев А. Г. Ж15 Наглядный самоучитель ArchiCAD 11. — СПб.: БХВ-Петербург, 2008. — 272 с.: ил
3. Ланцов Л. Л. Revit 2010: компьютерное проектирование зданий. Архитектура. Инженерные сети. Несущие конструкции. --- М.: ФОЙЛИС, 2009. - 628 с., ил.
4. www.autodesk.ru

Аннотация

Применением машиностроительных САПР в архитектуре и строительстве на примере продуктов AUTODESK

Марченко М.В.

В работе рассматриваются вопросы связанные с применением машиностроительных САПР в архитектуре и строительстве на примере продукта Autodesk - Revit Structure.

Abstract

Application engineering CAD in architecture and construction for example AUTODESK products

Marchenko M.V.

This paper deals with the application you link with engineering CAD in architecture and building on the example of product Autodesk - Revit Structure.